

Voorlichten, verleiden, verplichten. Hoe ver mag de overheid gaan om de **vaccinatiegraad** in een land op een acceptabel niveau te houden?

Re: Impfgegner auf dem Vormarsch – keine Nadel in mein Kind

▶ ARTE, 19.40-20.15 UUR

Prikplicht

IN de zomer van 2018 gingen de alarmbellen rinkelen. Uit cijfers van het RIVM bleek dat de vaccinatiegraad in het doorgaans zo keurig ingeënte Nederland tot onder de 95 procent was gedaald, het minimale percentage dat nodig is om bijvoorbeeld de mazen uit te bannen. Er kwamen vragen over in de Tweede Kamer en staatssecretaris Paul Blokhuis kondigde een extra voorlichtingsprogramma aan om het tijt te keren. Mocht dat niet werken, dan zei hij zelfs vaccinatieplicht te overwegen.

Maar wanneer gaat voorlichten over op verplichten? Volgens rechtsfilosoof Roland Pierik (UvA), die samen met filosoof Marcel Verweij (Wageningen University) een boek schrijft over dat maatschappelijke vraagstuk, zou zo'n overheidsingreep op de vrijheid van burgers alleen mogen bij een immanent gevaar voor een ernstige uitbraak. De overheid heeft immers een zorgplicht, maar tegelijkertijd geldt het juridische principe van proportionaliteit. Totdat er sprake is van acuut gevaar moet de over-

heid dus, zoals ze nu doet, vooral hard blijven stimuleren. Pierik: 'Het is nieuw dat de Nederlandse regering expliciet verplichtende maatregelen overweegt. Maar wat bedoel je precies met verplichten? Dat de overheid tegen de wil van de ouders een naald in de arm van het kind steekt? Dat gaat best ver. Je kunt ook zeggen: als je kind niet gevaccineerd is, mag het niet naar de kinderopvang. Wij zijn voorstander van dat laatste. Maar alleen op het moment dat het echt nodig is. Tot die tijd moet de regering manieren zien te bedenken om vrijwillige vaccinatie te blijven stimuleren.' En wat zou dan het omslagpunt zijn? Pierik: 'Dat verschilt een beetje per ziekte – een vrij medisch verhaal. Maar wij zeggen wel: de regering móét een punt vaststellen waarop de vaccinatiegraad onaanvaardbaar laag wordt. En als het zover komt moeten de verplichtende maatregelen al klaarliggen. Zo'n uitbraak van bijvoorbeeld de mazen kan namelijk heel snel gaan.' Afgelopen januari werd de Twee-

de Kamer gerustgesteld. Uit voorlopige cijfers van het RIVM blijkt dat de dalende trend van de afgelopen jaren zich niet voortzet. De daadwerkelijke cijfers worden in juni bekendgemaakt en de verwachting is dat die de stabilisering van de vaccinatiegraad zullen bevestigen. Loos alarm? Pierik: 'Ik denk juist dat de discussie in de media hieraan heeft bijgedragen. En ondanks dit goede nieuws wil de staatssecretaris met nieuw beleid het percentage weer laten stijgen.' Het Duits-Franse dubbelportret *Impfgegner auf dem Vormarsch* over de opkomst van 'antivaxxers' in beide landen laat zien dat de vaccinatiesituatie in Nederland nog reuze meevalt. Frankrijk, nota bene het land van vaccinopionier Louis Pasteur, verhoogde in 2018 het verplichte aantal vaccinaties van drie naar elf wegens dramatisch lage vaccinatiegraden en een uitbraak van de mazen. In Duitsland worden ouders verplicht om een consultatiegesprek over vaccineren bij te wonen.

DAAN SCHNEIDER

filmselectie

20.30-22.55 (VERONICA) **Alien: Covenant**

★★★★

USA/GB/AUS/NZ 2017. Van Ridley Scott. Met oa Michael Fassbender, Katherine Waterston, Billy Crudup, Danny McBride. Deel zes alweer in de *Alien*-franchise (als we de *Alien vs Predator*-films niet meetellen), en dat kan je zien ook. Alle hoogtepunten uit eerdere delen komen nog eens voorbij. Het monster met z'n fallische kop en uitschuifbare bek, de *facehuggers* en *chestbusters*, de warmtezoeker (het rode puntje dat steeds dichterbij komt), etc etc... Het ziet er allemaal prachtig uit, maar verrassen, en veel erger: je de stuipen op het lijf jagen, doet het niet meer. Het ongeloofwaardige script – waarin David, de eigenzinnige robot uit *Prometheus* (2012), een hoofdrol speelt – helpt ook niet mee. De bedoeling is dat er nog twee delen volgen.

20.30-23.05 (SBS 9) **42** ★★

USA 2013. Van Brian Helgeland. Met oa Chadwick Boseman, Harrison Ford en Nicole Beharie. Fraai eerbetoon aan honkballerende Jackie Robinson, de eerste zwarte speler die in het moderne tijdperk in de Major League uitkwam. Wijselijk richt de film zich op zijn debuutseizoen bij de Brooklyn Dodgers in 1947, waarin hij zowel door fans, tegenspelers én zijn teamgenoten werd beschimpt en bedreigd. Maar hij wist zijn hoofd koel te houden. Met steun van zijn iconische teambaas Branch Rickey (mooie rol van Ford), die hem bij aanvang vertelt: 'Ik zoek een speler die de moed heeft om niet terug te vechten.' In 1997 zette een honkbalhotemetoot het rugnummer 42 op slot voor de gehele Amerikaanse competitie: nieuwe spelers mochten niet langer met het nummer spelen.

film van de dag

22.50-1.15 (VERONICA) **Prometheus** ★★★★★

USA 2012. Van Ridley Scott. Met oa Noomi Rapace, Michael Fassbender, Charlize Theron, Idris Elba. Scotts eerste sciencefictionfilm in dertig jaar is een prequel van zijn klassieker *Alien*, al is voorkennis niet vereist. In de late 21ste eeuw trekt een team wetenschappers naar een planeet waar mogelijk de stichters van het menselijk ras vertoeven – uiteraard met rampzalige gevolgen. De *Alien*-link is eigenlijk jammer, die levert overbodige knipogen op, terwijl *Prometheus* op zichzelf sterk genoeg is. De film ziet er prachtig uit, is bij tijden razend spannend en heeft prima acteurs – Rapace doet als *tough bitch* niet onder voor Sigourney Weaver. In 2017 verschijnt opvolger *Alien: Covenant*.

